

STUDIU DE CAZ

Fundația "Alături de Voi" România – Util Deco- unitate protejată autorizată

utildeco

Dezvoltat și susținut de ADV România

Unitate protejată autorizată

Rezumat

Acest studiu de caz prezintă unitatea protejată Util Deco, o întreprindere de inserție profesională (sub formă de atelier protejat sau unitate protejată, conform terminologiei românești) înființată de o Fundația "Alături de Voi" care oferă servicii sociale specializate România, în Iași, un oraș important al României.

De-a lungul anilor, fundația a deschis filiale ale Util Deco și în alte orașe mari: Târgu Mureș și Constanța, precum și facilități de producție și servicii în zonele rurale învecinate, pentru integrarea socio-profesională a clienților serviciilor sale sociale.

Util Deco a început ca unitate protejată pentru persoanele cu dizabilități, dar în prezent include și alți lucrători dezavantajați social.

Util Deco și-a diversificat serviciile și și-a extins volumul vânzărilor în mod semnificativ într-o perioadă destul de scurtă de timp. Fiind una dintre puținele întreprinderi de integrare socială de succes din zonă, Util Deco este un exemplu foarte bun de afacere social, care este în același timp și un jucător important pe piață.

Secțiunea 1: Descrierea cazului

1.1. Context și istoric

Unitatea protejată Util Deco (Util Deco) este o secție internă a Fundației "Alături de Voi" România (ADV) localizată în județul Iași, comuna Miroslava, satul Uricani. De asemenea, Util Deco are ateliere în Târgu Mureș și Constanța.

ADV este o fundație înregistrată ca prestator de servicii sociale. Activitatea economică a ADV a început în 2004 cu organizarea a câtorva ateliere de terapie vocațională. Activitățile de economie socială ale ADV au început din nevoia de a oferi servicii sociale beneficiarilor asociației. Între anii 2005 și 2006 ADV a organizat mai multe ateliere de terapie ocupațională și sesiuni de formare, având ca scop sprijinirea beneficiarilor pentru a deveni angajați.

Mulți beneficiari ai ADV, persoane cu dizabilități, au urmat școli speciale. Din 2006 legea a permis angajarea persoanelor cu dizabilități și posibilitatea creării unităților protejate, dar ADV a observat că în acea perioadă angajatorii nu erau deschiși în a accepta angajarea persoanelor cu dizabilități pentru o perioadă mai lungă de timp.

În plus, mulți angajatori au preferat să plătească o taxă (prevăzută de lege), mai degrabă decât să achiziționeze bunuri sau servicii de la aceste ateliere protejate care lucrează cu persoane cu handicap. Multe companii aveau impresia ca bunurile create de persoanele cu dizabilități sunt de calitate inferioară și preferau prin urmare să plătească taxa către bugetul de stat.

Mergând mai departe, ADV a ajuns la concluzia că trebuie creată o cale pentru a permite și demonstra că o persoană cu dizabilități poate fi un angajat de succes, dacă i se oferă pachetul corespunzător de asistență la locul de muncă. Astfel, ei au ajuns la ideea creării unor locuri de muncă protejate în cadrul unităților protejate, în domeniile de muncă în care s-au format o parte dintre beneficiarii săi.

1.2. Ciclul de viață

Unitatea protejată Util Deco s-a înființat în 2008 cu scopul de a genera venituri care să fie reinvestite în serviciile de asistență socială ale ADV. De asemenea, Utile Deco oferă servicii suport de mare impact pentru beneficiari, le susține traiul independent și nu are ca scop obținerea de profit. ADV România, prin dezvoltarea unităților protejate Util Deco, urmărește misiunea fundației - integrarea socială a persoanelor din grupele cu risc.

Util Deco a fost înființat în 2008, prima secție internă fiind cea din Iași. În 2009, ADV a decis să reproducă modelul unității protejate în alte două orașe unde fundația are filiale: Constanța și Târgu Mureș. Din acel moment, toată activitatea economică a ADV s-a organizat în aceste trei secții interne.

Pentru a-și dezvolta activitatea economică, ADV a accesat singurul segment de piață stabilit de legislație ca economie social - unitățile protejate autorizate - și a decis că acesta este cadrul juridic adecvat pentru Util Deco, care facilitează accesul la o masă de clienți. Unitatea protejată Util Deco are inventar separat conform legislației românești, dar toate deciziile manageriale sunt luate de către consiliul ADV.

Una dintre cele mai importante condiții care a permis constituirea Util Deco a fost că beneficiarii ADV aveau pregătire extinsă pentru cele mai multe dintre locurile de muncă înființate în atelier. Beneficiarii ADV de la momentul respectiv au fost atât primii angajați cât și "ajutoarele" în organizarea și punerea în funcțiune a Util Deco.

În plus, angajații ADV cu pregătire profesională specifică, cum ar fi asistenții sociali, psihologii etc. au făcut eforturi considerabile pentru a învăța cum să dezvolte și să conducă o întreprindere și pentru a dobândi unele cunoștințe în afaceri. Primul profesionist în afaceri a fost angajat abia în 2013, pe poziția de agent de vânzări.

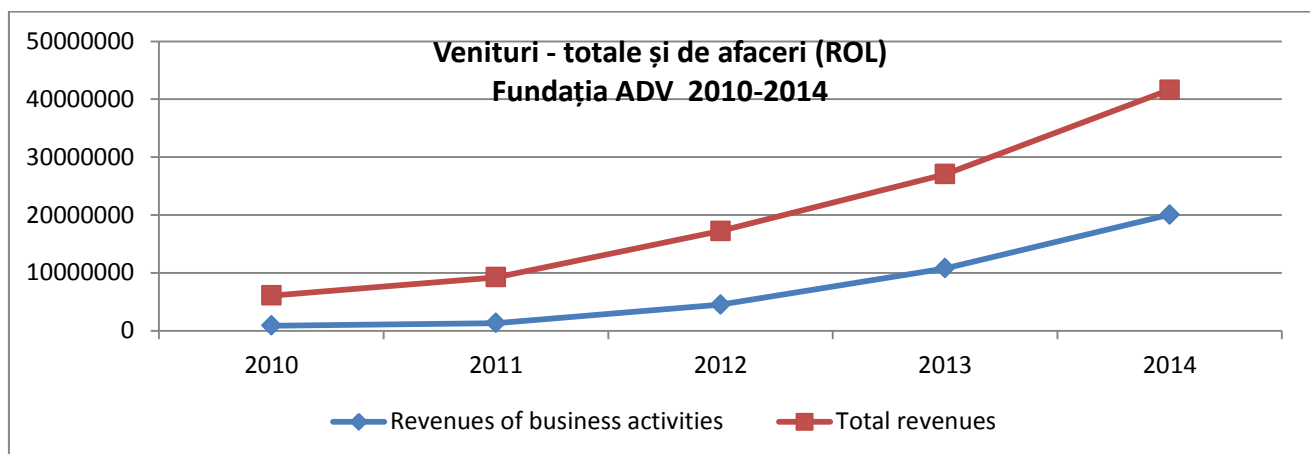
Managerii Util Deco au înțeles că produsele pe care persoanele cu dizabilități le pot crea în întreprindere trebuie să fie unice și realizate manual. Primele produse realizate au fost produse decorative precum tablouri, produse de artizanat, lumânări și haine. La început, Util Deco avea peste 1500 de produse unicate. Preluau orice comandă pe care o primeau, de la pictat la producerea costumelor de carnaval, ceea ce făcea ca managementul și marketingul să fie dificile. În ultimii ani, Util Deco și-a organizat activitatea dezvoltând sectoare separate de activitate: producție, servicii și distribuție.

Unul dintre cele mai importante puncte de creștere în viața Util Deco a fost o finanțare primită de la Fondul Social European prin ADV. Fondurile au fost direcționate către atelierul protejat care a fost astfel capabil să-și crească numărul de angajați până la 28.

Un alt punct de creștere a fost în 2012, atunci când ADV a putut să își construiască propriul sediu la Iași și să ofere un spațiu dedicat pentru toate activitățile Util Deco în aceeași clădire, permițând atelierului protejat să economisească costurile de chirie. Apoi, în 2013, unitatea de la Iași a reușit să obțină un credit de la Banca Comercială Română (BCR), care le-a permis să înființeze o arhivă (depozit) și, prin urmare, să își extindă domeniul de servicii.

În 2011 Util Deco a trecut prin primul moment dificil, atunci când, imediat după angajarea unui număr de beneficiari și începând cu ei procesul de ieșire din apartamentele protejate pentru a începe o viață autonomă, Fondul Social European a amânat rambursarea finanțării. ADV a fost atunci pusă în imposibilitatea de a plăti salariile angajaților Util Deco, și a trebuit să amâne momentul acestora de începere a unei existențe independente. Această criză a afectat mai multe organizații din întreaga țară, iar plățile au fost făcute după proteste publice și presiune asupra autorităților publice.

O altă criză a avut loc în 2013-2014, atunci când marele proiect finanțat din Fondul Social European a ajuns la final. Acea finanțare a fost cea care susținea locurile de muncă și cele mai multe activități. În acel moment, Util Deco a fost pus în situația de a fi "afacere reală", și astfel unitatea protejată a trebuit să se susțină economic. ADV a făcut o analiză aprofundată a Util Deco, a tuturor produselor și serviciilor pe care le oferă și a realizat că unele dintre deciziile anterioare pe care le-au luat în ceea ce privește prețurile și unele dintre produse nu au fost adecvate pentru cea mai bună dezvoltare a unității și a trebuit să își restructureze activitatea și să păstreze doar pe cele productive.

Sursa: Bilanțurile Fundației ADV

Factorii interesați includ toți beneficiarii ADV, care sunt de asemenea angajați ai unității protejate și Consiliul ADV. În plus, un factor interesant este doamna Cristina Nichita, membră a Comitetului pentru muncă și protecție socială al Camerei Deputaților, care a sprijinit activitatea ADV prin recomandări privind politicile și modificarea proiectului de lege Economiei sociale.

Investiții substanțiale în infrastructură și în resurse umane au fost făcute în Util Deco prin fondurile europene – Programul Operațional Sectorial de Dezvoltare a Resurselor Umane, Programul de cooperare România-Elveția și NESsT România. În scopul de a acoperi costurile de activitate, Util Deco a solicitat fonduri de la diferite surse.

1.3. Modelul de bază al afacerii

Util Deco înseamnă activitate economică reinvestită în programe sociale și are ca obiective:

- Crearea și menținerea locurilor de muncă pentru persoanele cu handicap;
- Formarea profesională continuă;
- Sprijinul și orientarea la locul de muncă;
- Obținerea de produse unice realizate manual, în domeniul artizanal, pictură, croitorie, decor interior și de lumânări decorative;
- Oferirea de servicii în domeniul de legătorie manuală de carte, imprimare, personalizare prin diferite tehnici, arhivarea la sediul clientului, stocarea arhivelor și organizarea diferitelor evenimente;
- Comerț cu amănuntul de produse IT, materiale de birou, produse de curățenie, echipamente de protecție, etc.

Întreaga ofertă de produse și servicii poate fi vizualizată pe site-ul www.utildeco.ro.

Valoarea adăugată a Util Deco este oferta de produse cu certificate de înaltă calitate. În 2011 Util Deco a obținut certificarea ISO și de asemenea marcajul CE pentru echipamentele de producție. Pentru secția de arhivă, Util Deco a construit un depozit care corespunde în totalitate standardelor europene și este certificat de către Arhivele Naționale. Practic, Util Deco oferă o calitate certificată, în toate domeniile sale de producție sau de servicii.

Cea mai mare diferență dintre Util Deco și o întreprindere tradițională este faptul că prima este axată în principal pe rezultatul social al activității, pe când cel din urmă se concentrează pe maximizarea profiturilor. În alte aspecte, cum ar fi producția și distribuția, diferențele nu sunt notabile, dar trebuie menționat faptul că Util Deco, prin poziția sa de unitate protejată, este capabilă să acceseze un segment diferit din bugetul unui client de afaceri, și anume "taxa de invaliditate", sau achiziționarea de produse sau servicii de la o unitate protejată.

Un alt aspect ce merită a fi amintit este că Util Deco, în comparație cu o întreprindere tradițională, oferă de asemenea cadrul de lucru adaptat pentru angajații săi cu dizabilități, consultanță în domeniul muncii și formare profesională. Pe piață, Util Deco se comportă ca un jucător obișnuit, care are o nișă suplimentară (întreprinderile menționate mai sus).

Distribuția produselor se face prin departamentul de vânzări, pentru vânzările către clienții mari, în timp ce clienții mici (cum ar fi persoanele fizice) pot procura diferite produse prin intermediul magazinului deschis la Tg. Mureș sau prin intermediul

magazinului on-line. Util Deco are în jur de 500 de clienți din toată România, precum și 200 de furnizori.

Având în vedere că Util Deco este o secție internă a ADV, investițiile sunt realizate printr-o decizie internă emisă de fundație, din fonduri atrase de către organizație. Atunci când este cazul, profitul este reinvestit în infrastructură, formare și dezvoltare profesională. În cele din urmă, fundația este o organizație non-profit. Nu există nicio responsabilitate colectivă în ceea ce privește pierderile; cu toate acestea, există responsabilitate individuală cu privire la activitatea desfășurată.

Unitatea protejată Util Deco este coordonată de către o echipă executivă formată din 4 persoane: un director general (care este și președinte al fundației), un coordonator al departamentului de economie socială, un coordonator de vânzări, un coordonator al departamentului de dezvoltare și comunicare. Fiecare unitate din cele 3 orașe este coordonată de către o persoană, care are în vedere realizarea rezultatelor economice precum și a nevoilor de asistență a persoanelor din grupul de risc.

Pentru echipa executivă, cu excepția directorului de vânzări, plata se face în funcție de salariile negociate cu directorul general. Pentru departamentul de vânzări, există un salariu de bază și beneficii în funcție de performanțele în vânzări. Angajații din ateliere sunt plătiți în funcție de orele lucrate și de productivitate. Cu toate acestea, există o limită inferioară de venit care se respectă întotdeauna.

De două ori pe an angajații primesc bonusuri - tichete cadou, înainte de Crăciun sau Paște, fără a se menționa acest aspect în contractul de muncă. Mai mult decât atât, angajații sunt adesea instruiți gratuit în diferite domenii de interes pentru dezvoltarea lor profesională; în același timp, sunt organizate vizite de studiu pe diferite proiecte în România sau în străinătate, acest lucru fiind, de asemenea, o formă de stimulare a angajaților. La fiecare doi ani are loc o întâlnire cu toți angajații din cele trei centre din Iași, Constanța și Tg. Mureș, astfel încât aceștia pot socializa, se asigură coeziunea echipei, planificarea strategică sau ajustarea planificării.

Organizația folosește mai multe instrumente de lucru, în scopul de a asigura supravegherea evoluției angajaților cu dizabilități, precum și cea mai potrivită intervenție pentru integrarea lor. Util Deco are 36 de angajați cu dizabilități.

În plus, Util Deco are mai multe inițiative sociale adresate comunității în ansamblul său, venind de la necesitatea de a oferi, reciproc, sprijinul oferit de aceasta la dezvoltarea unității protejate. Astfel, Util Deco a oferit 2 burse de un an pentru doi copii în dificultate. De asemenea, atelierul protejat sprijină cu sponsorizări câteva ONG-uri și câțiva clienți cu care lucrează.

ADV lucrează în asociere cu federații și coaliții din domeniul social în scopuri de promovare și în colaborare cu structurile de economie socială pentru partea de producție a activității Util Deco. Unul dintre partenerii strategici ai Util Deco este Direcția Județeană de Asistență Socială, cu care lucrează îndeaproape încă de la înființarea Fundației ADV.

1.4. Structura instituțională și de conducere

Din moment ce Util Deco este o secție internă a ADV România, echipa implementează direcțiile strategice convenite de Consiliul de Administrație al fundației, format din 3 persoane. Consiliul aprobă raportul de activitate al președintelui și delegă competențe pentru următoarele mandate. Toate documentele strategice se elaborează în cadrul echipei de management al ADV, cu contribuția directorilor Util Deco responsabili cu diferite aspecte.

În cadrul fundației există Consiliul Salariaților, cu rol consultativ, ai cărei membri sunt consultați în special atunci când este vorba de probleme în ceea ce privește asistența pentru beneficiarii de servicii sociale. Reprezentantul Consiliului este o persoană cu

handicap, aleasă democratic de ceilalți și are rolul de a comunica cu managerul Util Deco și cu Consiliul ADV. Implicarea angajaților are o mare importanță în managementul unității și în procesul de luare a deciziilor.

Comunitatea locală, ca entitate, nu este implicată deloc în procesul de luare a deciziilor, dar cerințele clienților au o mare pondere în deciziile operaționale. Tot ce înseamnă marketing în Util Deco este orientat către client, astfel încât produsele, serviciile și segmentul de piață sunt dictate în principal de către clienți.

O inovație de organizare pentru Util Deco este existența Consiliului Salariaților dar și o serie de evenimente pentru toți angajații, cum ar fi team-buildinguri, cursuri de formare și diferite întâlniri.

Forma juridică a întreprinderii sociale de integrare în muncă (conform cadrului european) nu este încă oficială în România, singura formă prevăzută în mod legal este aceea de atelier protejat / unitate protejată.

1.5. Relații externe

Relația pe care Util Deco o are cu autoritățile publice este relativ slabă, și se limitează la câteva activități de promovare a atelierului protejat. În acest sens, Util Deco are ca scop creșterea vizibilității sale în fața autorităților publice și să demonstreze că persoanele cu dizabilități pot fi angajați valoroși dacă beneficiază de asistență corespunzătoare și că unitățile protejate, cum ar fi Util Deco, există și pot fi jucători de valoare pe piață. Unele dintre instituțiile publice sunt de fapt clienți ai unității protejate, din moment ce acestea au peste 50 de angajați, dar nu au 4% din angajați cu dizabilități, așa cum prevede legea.

Comunicarea și colaborarea cu sectorul de afaceri tradițional este, de asemenea, foarte slabă. Util Deco nu este văzută ca un competitor pentru cele mai multe dintre întreprinderile tradiționale și nu împarte cu acestea segmente de piață importante. În ultimii ani, Util Deco a participat la unele evenimente de afaceri (cum ar fi Zilele Afacerii Iași), dar rezultatul nu a fost unul demn de menționat.

1.6. Date economice

Datele financiare ale unității protejate Util Deco sunt prezentate în tabelul de mai jos. Deși foarte puține, acestea au fost singurele cifre disponibile pentru publicare furnizate de către reprezentantul unității.

Date ADV	Ani				
	2010	2011	2012	2013	2014
Indicator ROL					
Venituri din surse non-profit	4324723	6577719	8187167	5480024	1488744
Cheltuieli din activități non-profit	3670380	6179331	7565259	5223721	1452855
Surplus/deficit din activități non-profit	654343	398388	621908	256303	35889
Venituri din activități de afaceri	880710	1335922	4519103	10773949	20055430

Cheltuieli din activități de afaceri	872061	1163960	4124155	10710195	21131569
Surplus/deficit din activități de afaceri	8649	171962	394948	63754	0
Venituri totale	5205433	7913641	12706270	16253973	21544174
Cheltuieli totale	4542441	7343291	11689414	15933916	22584424
Surplus/deficit	662992	570350	1016856	320057	0
Personal	72	76	89	99	136
Pondere din venitul din afaceri	16,9	16,9	35,6	66,3	93,1

Date Util Deco	2012	2013	2014
Total Active	N/A	N/A	13,087,083 USD
Capital	N/A	N/A	2,257,681 USD
Cifra de afaceri / Vânzări	4,341,019 USD	10,335,248 USD	19,651,191 USD
Deficit / Surplus	1,016,856 USD (surplus)	320,057 USD (surplus)	1,040,250 USD (deficit)
Clienți	N/A	N/A	1503

Unitatea protejată nu primește nici o subvenție, donație sau orice altă formă de contribuție. Fundația ADV aplică pentru proiecte, fie finanțate europene sau din alte surse și susține Util Deco când este necesar. În 2014, ADV a avut o infuzie de 7% în cheltuielile Util Deco, restul de 93% fiind susținut din veniturile unității. Cele mai mari venituri provin de la secția situată în Iași (aproape 85% din întregul venit al ADV din activitatea economică).

În viitorul apropiat, Util Deco are ca scop să se organizeze pe centre de cost și astfel vor fi disponibile informații mai detaliate.

În ceea ce privește beneficiarii, creșterea cea mai semnificativă a fost înregistrată în anul 2010, când numărul de angajați cu dizabilități a crescut de la 12 la 28. După aceea, ei au fost capabili să angajeze mai multe persoane în 2014, ajungând la 36 angajați cu dizabilități.

Nu există voluntari constant implicați în activitatea Util Deco, dar există 5 voluntari care ajută unitatea uneori, atunci când trebuie onorată o comandă mare.

1.7. Mediul de politici publice

Util Deco este o unitate protejată autorizată, o entitate de economie socială cunoscută la nivel european ca întreprindere de inserție profesională. În România, acest tip de întreprindere este definită în conformitate cu legislația pentru persoanele cu handicap, legea 448/2006. Unitatea protejată autorizată este agentul economic public sau privat, cu gestiune proprie, în cazul în care cel puțin 30% din numărul total de angajați sunt persoane cu handicap.

Legislația prevede că toate întreprinderile care au mai mult de 50 de angajați și nu au cel puțin 4% de angajați cu dizabilități, trebuie fie să plătească o "taxă de invaliditate", fie să utilizeze produsele sau serviciile oferite de atelierele/ unitățile protejate care angajează persoane cu handicap.

În iulie 2015, Legea privind economia socială a intrat în vigoare. Aceasta definește economia socială, întreprinderile sociale și întreprinderile sociale de inserție, stabilește

marca socială pentru întreprinderile sociale și acreditarea pentru întreprinderile de inserție, pune accent pe serviciile de integrare în muncă ale întreprinderilor sociale și are măsuri de sprijin limitate - numai pentru întreprinderile de inserție.

Principalele prevederi:

- Repartizarea profitului limitat pentru întreprinderile sociale
- Criterii clare de înregistrare ca întreprindere socială
- Distribuirea limitată a profitului - sub 10% (a se vedea practica europeană); excedent ex-ante (salarii) 1: 8
- Misiunea socială explicită - pot exclude corporațiile profit, în contextul juridic actual
- Măsuri de sprijin clare pentru întreprinderile sociale și pentru întreprinderile sociale de inserție
- Mecanisme de dialog instituțional

Secțiunea a 2-a: Analiza cazului

2.1. Analiza de impact

Impactul economic este măsurat doar prin cifra de afaceri anuală, precum și prin alți indicatori solicitați în formatul de bilanț contabil național.

O evaluare mai atentă se face în ceea ce privește rezultatele sociale ale activității, integrarea și productivitatea angajaților cu dizabilități. În acest scop, există o preocupare constantă a echipei manageriale atât a ADV cât și a Util Deco pentru a evalua satisfacția și implicarea angajaților, fie prin aplicarea de chestionare în mod regulat, fie prin menținerea unei comunicări constante cu șeful de secție sau cu Consiliul Salariaților.

Activitatea desfășurată de către ADV România și de către Util Deco are un impact pozitiv asupra persoanelor cu handicap angajate, astfel încât numărul demisiilor de-a lungul anilor a fost foarte scăzut. Acest lucru ar putea fi, de asemenea un punct negativ, deoarece obiectivul pe termen lung într-o astfel de intervenție pentru reintegrarea persoanelor cu handicap este ca ei să-și găsească un loc de muncă pe piața liberă, de îndată ce dobândesc abilitățile și pregătirea necesare și devin productivi. Un alt motiv pentru această situație este faptul că piața liberă nu este pregătită nici să accepte și nici să angajeze persoanele cu handicap.

Util Deco contribuie la dezvoltarea economică locală prin activitatea sa economică care generează profit, subiect al taxării de către autoritățile locale. În plus, toți angajații au contracte "albe" de lucru, care generează mai mult venit pentru administrația publică. De asemenea, Util Deco contribuie mult la coeziunea socială prin angajarea unora dintre indivizii cei mai dezavantajați de pe piața muncii, și, astfel, are în grijă o problemă locală.

Mai mult decât atât, funcționarea Util Deco într-o zonă rurală a județului Iași a generat unele rezultate pozitive în schimbarea de mentalitate a comunității, pe lângă crearea efectivă a locurilor de muncă pentru locuitori. Până în prezent, 3 noi inițiative de economie socială au început în comuna Miroslava după modelul stabilit de către unitatea protejată. Cea mai mare contribuție a Util Deco în această chestiune a fost lobby-ul intens asupra autorităților locale și a Consiliului Local, care au devenit conștienți de beneficiile pentru comunitate și impactul mare pe care o întreprindere socială îl poate avea asupra bunăstării populației.

Schimbarea majoră în perspectiva comunității, a fost modificarea de percepție asupra unei persoane cu handicap, de la un individ complet dependent și neproductiv la un individ capabil de a produce plus valoare și de a trăi o viață complet independentă. Acest fapt, împreună cu infuzia mare de know-how și training adus de Fundația ADV, are o contribuție majoră în consolidarea capitalului social acumulat la nivel local.

2.2. Privind către viitor

Un subiect important atât pentru discursul Fundației ADV și cât și a unității protejate Util Deco, este lipsa de sprijin public pentru inițiative de economie socială, în special atunci când este vorba de beneficii fiscale /de impozitare pentru acest tip de entități. Durabilitatea unei întreprinderi sociale de incluziune în România este extrem de dependentă de un astfel de sprijin din partea statului sau a cadrului legislativ, din moment ce trebuie să facă față condițiilor de piață și concurență la fel ca o întreprindere tradițională, dar cu costuri de producție mai mari și cu factori de productivitate specifici.

Alte puncte dificile de evoluție în perspectivă sunt generate de schimbările frecvente ale legii 448/2006 pentru persoanele cu handicap, singura lege românească care oferă unele facilități pentru unitățile protejate. În această situație, o amenințare potențială este că decidenții ar putea reduce unele dintre prevederile legii, eliminând puținele facilități disponibile pentru întreprinderile sociale de inserție.

O oportunitate poate apărea în momentul în care normele de aplicare ale noii Legi ale Economiei Sociale vor fi disponibile, norme care pot da alte beneficii nu numai pentru persoanele cu dizabilități angajate în întreprinderi sociale, dar și pentru sectorul economiei sociale în ansamblul său. De asemenea, acesta este un moment foarte fructuos pentru dezvoltarea de entități socio-economice, deoarece nu există o promovare foarte bună și o imagine bună a acestui tip de întreprinderi în opinia publică.

Punctele slabe ale Util Deco sunt pe de o parte, dificultățile pe care le are în menținerea locurilor de muncă pentru angajații cu dizabilități, iar pe de altă parte incapacitatea de moment a unității de a-i "elibera" pe piața muncii. Această incapacitate generează dificultăți în adăugarea mai multor beneficiari ai procesului de reintegrare, și Util Deco riscă să devină o unitate "staționară" pentru beneficiari, nu una de tranzit, unde serii de persoane cu handicap obțin instruire și consiliere pentru angajare și apoi se pot angaja pe piața liberă. În acest moment, Fundația ADV pilotează un program de stagiu sau de instruire pentru obținerea unui loc de muncă, pentru a încerca să depășească problema prezentată anterior.

Unul dintre cele mai mari avantaje ale Util Deco este credința puternică a oamenilor că munca lor, fie în conducere, fie în producția efectivă, este una utilă și încrederea că persoanele cu handicap pot fi angajați de valoare.

Materiale suplimentare

- **Pagina web a unității protejate Util Deco: <http://www.utildeco.ro/>**
- **Pagina web ADV Romania: <http://www.alaturidevoi.ro/>**

Material realizat de Irina Opincaru, cercetător al Institutului de Economie Socială (parte a Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile) cu contribuția Fundației „Alături de Voi”, în cadrul proiectului "New Crops - Antreprenoriat social pentru crearea de noi oportunitati pentru persoanele excluse social din zonele rurale", finanțat prin programul Erasmus+.

Sprrijinul Comisiei Europene pentru producția acestei publicații nu constituie acceptul conținutului acesteia, care reflectă exclusiv viziunea autorilor, iar Comisia nu poate fi făcută responsabilă pentru nicio utilizare a informației conținută de aceasta.